

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
la străinătate 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Bilanț de toamnă

Când frunzele se desprind îngălbenite depe arbori și pasările călătoare pornesc la drum lung, o singură întrebare stăruie în sufletul plugarului: Câtă roadă voi strânge?

Am trecut pragul toamnei, luni în 23 l. c. Am pășit adevărat în anotimpul care răsună altcum în sufletele plugarilor, căci în aceste zile — mai călduroase, mai răcoroase, — țarinile și dăruiesc rodul muncii unui an, hrană de toate zilele celor cari le-au muncit. E singura „primă“ așteptată de țărani, de acei cari își cheltuesc puterile muncind în ogorul binecuvântat al gliei.

Așteptările anului acestuia n'au fost tocmai zadarnice. Au fost ani mai slabi, ani când s'au oprit ceriurile și roua dumnezească nu s'a revărsat peste câmpii. Alte ori ploile prea multe au stricat rădăcinile tinerelor plante și la cules a fost jale și amar. Anul acesta însă, cel puțin în părțile ardeleni, au fost toate cu măsură: și ploile și căldura. Și sămânța a dat rod îmbelșugat, plată bună muncitorilor ei.

Se înțelege că nu pretutindeni și nu pentru toți în aceeași măsură. Unii pleacă de dimineață, cu inima veselă, și până seara târziu adună mereu în carele ce scârțâie leneș la întoarcere. Alții adună mai puțin, poate nu în primul rând din vina lor, poate alte împrejurări i-a dus acolo.

O fi mult, o fi puțin, fiecare are de îndeplinit două datorii. Să mulțumească mai întâi Tatălui Ceriurilor pentru toată binecuvântarea sa: Pentru sănătate și puteri de muncă, pentru c'a făcut să rodească țarinile și cu dragoste părintească a îngrijit roada de urgență vremurilor. În al doilea rând, fiecare trebuie să se oprească locului. Să arunce o privire spre ceea ce a cules și prin prisma roadelor de azi să-și făurească plan de muncă viitoare. Pururea trebuie să avem înaintea ochilor un lucru. Toți străinii cari ne vizitează țara, și toți cei din țara noastră cari se pricep în ale agriculturii, spun că mai multă roadă se așteaptă dela pământul țării noastre, decât se adună. Și, peste tot, mai multe bogății decât avem. La aceasta trebuie să se gândească fiecare țăran care a adunat ceva în hambarul lui: nu putea aduna cumva mai mult, nu i-ar fi acum pivnițele și hambarele mai pline dac'ar fi lucrat altcum pământul dela hotar, grădina și via!

Pământul e darnic. Cercetează-l de aproape, vezi ce-i place, și el te va răsplăti peste așteptări. Zilele trecute a fost la noi la redacție un țăran din părțile sibiene, chibzuit, cu sufletul liniștit ca o apă ce curge domoală. Ne-a povestit c'a dat peste dânsul, și peste alții din comună, adevărat dar dumnezeesc, neașteptat. Au sămănat trifoi mult, a dat Dumnezeu binecuvântare cerească și roada s'a arătat mai bogată decât se aștepta. A venit negustorul evreu cu mașina în comună, a plătit sămânța de trifoi cu bani scumpi, și a pornit cu ea, cine știe unde, spre țări străine. Iar locuitorii comunei au rămas cu chimirele pline, împăcați cu gândul traiului până la anul viitor.

Da, înțelegem și noi, nu pot pune toți și peste tot locul trifoi, căci atunci nu l-ar mai cumpăra nimenea. Sunt încă atâtea semințe, chiar de acelea cărora pământul țării noastre le priște mai bine decât cel al altor țări, și cari au căutare sigură în fiecare an. Răsfoiți o revistă de specialitate, dela preotul sau dascălul satului și veți găsi acolo amănunte frumoase și folositoare, ce nu se pot scrie într'un articol de ziar. Și veți găsi de bună seamă îndemnuri pentru plantarea pomilor. Grădinile noastre stau pustii acum când poamele sunt un adevărat izvor de câștig. Se vinde kg. de mere cu 8 Lei, pe pom, neculese, cumpărătorul trebuie să și-le culeagă. În țări străine nu trimitem prea multe poame, deoarece Românul nu se pricepe la așa ceva. Străinului îi plac poamele împachetate frumos, în cutii anume și nestricate. Noi ne grăbim, scuturăm pomul odată, de două ori, punem pe copii să adune în saci plini de penele găinilor, sacii îi punem în coșul carului plin de fân și pornim astfel la oraș. Și le vindem pe un preț mai mic, atunci când le-am putea vinde pe unul mai mare.

Suntem în timpul culesului. Roadele anului acestuia să fie învățatură pentru cel ce vine. Să schimbăm unde trebuie schimbat, să înținem unde-i de înțeles, ca an de an, să oulegem roada tot mai multă.

S. Orian

Dela „Agru“-l Arhidiecezan

Se va ținea în curând, aici la Blaj, adunarea generală a „Agru“-lui Arhidiecezan. Se va ținea cu toată pompa cuvenită, vor fi de față și fețe mari, poate chiar un Episcop și președintele „Agru“-lui Central. La amintita adunare trebuie să se facă raport, dare de seamă despre ceea ce s'a lucrat în anul trecut. În vederea acestui raport, pâr. canonic George Dănilă, președintele „Agru“-lui Arhidiecezan, adresează și pe această cale tuturor preoților din Arhidieceză, conducătorii de suflete în parohii, următoarele întrebări:

1. Este ori nu organizație de-a Agrulul în parohia, eventual filia, Multonorat Frașiei Tale? Dacă nu este, să binevoiești a motiva lipsa ei, și a combina termenul până la care se va putea înjgheba o astfel de organizație.

2. Activitatea ce a dezvoltat-o organizația parohială în cursul unui an, dela 30 Iunie 1934 până la 30 Iunie 1935, scoțând în evidență momentele mai însemnate, precum și numele acelor persoane cari au activat mai cu zel.

3. Situația materială din cursul acestui an, 1934/35.

4. Numărul membrilor, cu sporul sau scăderea ce a avut loc în 1934/35.

5. Are, organizația parohială, drapel?

6. Au membrii organizației cărți de membru? și câte le-ar mai trebui?

7. Primit-a organizația Buletinul Agrulul? Mult Onorații Preoți sunt rugați a răspunde pe adresa pâr. canonic George Dănilă, Blaj, pe o carte postală ori într'o scrisoare oficială, până la 10 Oct. a. c.

Ziua copilului la Blaj

Dumineca trecută (22 Sept.) s'a ținut la Blaj, în cadrele Reuniunii femeilor române unite, serbarea zilei copilului. Serbarea s'a ținut în Sala de gimnastică dela Institutul Recunoștinții și a fost onorată, pe lângă Comitetul Reuniunii în frunte cu dna prof. E. Hopârteanu, președintă, cu prezența unui numeros public din Blaj, fețe bisericcești și civile.

Serbarea s'a început la ora 4 d. m. prin cântarea „Cuvine-se cu adevărat“, cântare adresată celei mai ideale mame, mamei lui Hristos. Au cântat elevele liceului de fete.

A urmat cuvântarea pâr. canonic George Dănilă, președintele „Agru“-lui Arhidiecezan, punând înaintea ochilor minții părinților și copiilor de față datorințele împrumutate, îndemnându-i la îndeplinirea lor. A vorbit apoi dna E. Hopârteanu, președinta Reuniunii, adresând glas dulos de mamă asupra datorințelor femeilor de a-și crește în spirit creștin copiii, de a le îngriji sufletele ca o grădiniță cu flori. A îmbrăcat în halnă de poezie, ni-

merită sufletului copilăresc, dragostea și recunoștința ce trebuie să o poarte părinților. Despre importanța zilei a vorbit și d. S. Gizdavu, prefectul județului.

Câteva tablouri în legătură cu viața familiară model, plină de simțire gingașă, al căror rol l-au jucat eleve dela Școala Normală și dela Școala de Aplicație, au completat serbarea zilei copilului. De pe scena simplă, în formă de casă sărăcăcioasă, pe peretele căreia atârna ca o binecuvântare icoana „Maicii Domnului“, dna E. Hopârteanu a premiat 8 familii, având împreună 59 de copii, împărțindu-se, de toți, 4958 Lei.

Tălcuirea evangheliei duminicii

Duminea II. după înălțarea Sfintei Cruci sau a XIX după Rusali (Luca 6, 31-36).

Evanghelia de astăzi este o parte din predica de pe munte a Domnului nostru Isus Hristos, pe care a ținut-o nu peste mult, după ce a fost botezat de către Ioan și a început să-și propovăduiască învățăturile sale.

31. Zis-a Domnul: „precum vreți să vă faceți vouă oamenii, și voi să le faceți lor asemenea.

Adevărata măsură a dragostei noastre către deaproapele este, după învățătura Domnului, aceasta: vrei să știi, cum trebuie să te porți cu prietenii, dușmanii, stăpânul ori sluga ta? Fă aceea, ceace dorești să-ți faci ei ție, poartă-te cum dorești să se poarte ei cu tine.

32. Căci de iubiți pe ceice vă iubesc pe voi, ce dar este vouă? Căci și păcătoșii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei.

Adecă, ce dar, ce răsplată așteptați să vă dea vouă Dumnezeu, dacă iubiți pe ceice vă iubesc pe voi? Doară și păcătoșii, adecă păgânii, li iubesc pe ceice-i iubesc pe ei. Care este deci deosebirea dintre creștini și păgâni?

33. Și de faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce dar este vouă? Căci și păcătoșii așa fac.

Domnul tălmăcește mai departe cele spuse mai înainte. Se laudă adecă unul și altul că el a făcut cutare și cutare bine, dar nu spune că același lucru i-l-a făcut și vecinul său. I-a dat împrumut boul și vaca, plugul sau carul, atunci când a avut lipsă, iar acuma același lucru îl face și el. Nu-și aduce însă aminte că același lucru îl face și păgânii cari nici n-au auzit în viața lor vreodată despre Isus și despre evanghelia sa.

34. Și de dați împrumut dela cari așteptați a lua înapoi, ce dar este vouă? Căci și păcătoșii păcătoșilor dau împrumut, ca să ia înapoi.

Iată o a treia asemănare a moravurilor noastre cu cele păgânești, pentru că să se vadă mai bine deosebirea care trebuie să fie între păgâni și creștini, în ceace privește moravurile!

35. Inșă iubiți pe vrăjmașii voștri, și faceți bine și dați împrumut, nimica așteptând, și va fi plata voastră multă și veți fi fiii Celui Preaînalt; căci el este bun spre cei nemulțumitori și spre cei răi.

Iată așadar, care trebuie să fie deosebirea dintre păgâni și creștinii Păgânii iubesc pe ceice-i iubesc pe ei, fac bine celorce le fac și lor bine și dau împrumut acelora dela cari așteaptă a lua înapoi. Creștinii însă nu așa: ei trebuie să iubească și pe vrăjmașii lor, ei trebuie să facă bine și să dea împrumut, nimica așteptând. Iar, ca să nu rămână de pagubă, vor avea plată multă în ceriuri și vor deveni fiii Celui Preaînalt. Tatăl creștinilor este Dumnezeu din ceriuri, care este bun cu toții, și cu cei buni și cu cei răi. El nu se uită la ochii oamenilor, El pe o formă răsar soarele său și peste cei răi și peste cei buni, și plouă peste cei drepti și peste cei nedrepti, după cum ni-se spune la sf. evanghelist Mateiu 5, 45. Iar Domnul nostru Isus Hristos, hulit fiind și batjocorit fiind de Iidovi, când era răstignit pe cruce, nu-i blestema, ci se ruga pentru ei Părintelui său, zicând: »Părinte, iartă-le lor, căci nu știu ce fac« (Luca 23, 24).

36. Deci fiți milostivi, cum și Tatăl vostru este milostiv.

Evanghelia se gătește cu acest stih, în care ne poruncește să fim milostivi ca și Tatăl nostru cel din ceriuri.

* * *

Ori de câteori voim să ne dăm seama de desăvârșirea noastră, să ne asemănăm cu păgânii și cu Iidovii și să observăm, cu cât suntem mai buni decât ei, cu cât îi întrecem. — Dragostea către vrăjmași este semnul cel mai covârșit al dragostei creștinești. — Milostenia este o altă măsură a dragostei creștinești. Unde nu este milostenie, nu căuta suflet creștinesc.

Părintele Iuliu

Serbarea zilei copilului la Unirea

În ziua de 8 Sept., sărbătoarea Nașterii Prea Curatei Fecioare Maria, s'a sărbătorit în comuna noastră, în urma apelului făcut de conducerea Agru-lui, ziua copilului. La sf. liturgie a zilei amintite, pâr. Iuliu Căpâlnean a vorbit despre bucuria sf. familii a Maicii Domnului la Nașterea Mariei, precum și despre creșterea dată aceleia care urma să fie Măscătoare de Dumnezeu.

În loc de vecernie s'a slujit *paraclisul* eu predică despre căsătorie, insistându-se mai mult asupra faptului că din ea trebuie să se nască prunci, acest lucru făcând parte din scopul căsătoriei. S'a făcut apoi, în genuchi, *rugăciunea pentru părinți și copii*.

După vecernie, locuitorii comunei, copii și oameni mari, în frunte cu conducătorii lor cărturari, s'au îndreptat spre casa națională unde s'a executat un program bogat și frumos. S'au cântat cântări și s'au jucat jocuri naționale și o piesă teatrală în care au jucat un bărbat și o femeie, tineri înă, dar dăruiți de Dumnezeu cu opt copii. Daa prof. Tulai a vorbit despre mame vrednice și copii buni, înălțând sufletește pe cei de față până la lacrimi.

Părintele satului mulțumește apoi tuturor acelor cari au ajutat la executarea programului precum și acelor cari prin prezența lor au mărit bucuria serbării, anunțând tot odată că de când e România Mare s'au născut în parohie 669 copii dintre cari au murit 130. Deci 590 trăiesc.

La urmă s'au premiat familiile cu copii mai mulți. Unele mame au primit câte o biblie, altele câte o carte de rugăciuni; au mai pri-

mit altele rozarii și câteva câte o felderă de grâu. Copiilor li-s'au împărțit 500 bucăți cornuri.

Szara la adorație, părintele a citit din scriptură locurile acelea cari se ocupă cu creșterea copiilor. Cu astfel de gânduri au încheiat credincioșii comunei Unirea sărbătoarea „Nașterii Prea Curatei Fecioare Maria“. d. r.

Din Mura-Mare (j. Mureș)

În ziua de 14 Sept., sărbătoarea Înălțării sf. Cruci, s'au sfințit în comuna noastră două cruci, dintre cari una afară la hotar, ridicată din daniile unor suflete pline de adevărată credință și simțire creștină.

La ora 2 d. m. s'a slujit vecernia, slujind alături de pâr. Ioan Partenie Grama și pâr. Cioba din Chherul de jos, pâr. Farsaș din Nadașa, pâr. Suciu din Teleac și pâr. Chiază din Baica. La sărbătoarea credincioșilor din Mura-Mare au venit și frații din comunele Mura-Micș, Teleac și Nadașa, încât biserica a fost asincipătoare.

După sf. slujbă, credincioșii în frunte cu păstorii sufletești, s'au îndreptat în procesiune făcându-se „Calea Crucii“, spre hotar, unde s'a făcut sfințirea crucii ridicată ca mărturie a întâmplărilor din anul 1916. Aiei a vorbit pâr. Grama, făcând un istoric al crucii și în legătură cu ea, amintind de viața sf. Elena. Crucea din hotar a fost ridicată de credinciosul Scridon Petre din Mura-Mare și de Reuniunea femeilor gr. cat. cărora pâr. Grama le-a adus simțite mulțumite și binemeritate laude.

Credincioșii cu preoții în frunte s'au îndreptat apoi, tot în „Calea Crucii“, spre mijlocul satului, unde a fost ridicată a doua cruce. După sfințirea crucii a vorbit pâr. Cioba din Chherul de jos, arătând, ce însemnează cuvântul cruce și amintind despre cultul lui Dumnezeu în general, pe care îl purtăm în suflete și îl arătăm în afară făcând semnul crucii.

Că încheiere pâr. Grama aduce mulțumite celor trei familii, Lobonț Pavel, cantorul parohiei Mura-Mare, Matei Mihai și Matei An cari au ridicat pe șezele lor sf. cruce, împodobindu-o frumos cu Isus cel răstignit, pictură adusă dela mănăstirea Nicula.

A mulțumit apoi celorlalți preoți pentru ajutorul dat, precum și celor de față. (c).

La Albineț încă nu e liniște. Au scris într'un număr trecut al gazetei despre turburările dela Albineț, o comună din Bărbabla, jud. Bălți. Locuitorii nu se împacă cu stilul cel nou, ci vreau să țină sărbătorile tot după stilul vechiu. Conducătorii bisericestii le-au dat preoți, dar nu vreau să asculte de el. Un preot de-al lor, stilist și el, numit Nicolae Climovici, le face slujbă împreună cu trei călugări stilisti. Pe preoții oficiali le-au scos afară din biserică, pe cari le-au înecat apoi.

Isvoare fierbinți în munți de gheață. Câțiva ruși au plecat spre ținuturile înghețate ale nordului ca să cerceteze ținuturile necunoscut de acolo. În frigul cel mare, unde nici odată nu este vară cu șiroaie ce curg, cresc munți de gheață bătrâni cât veacurile. S'a găsit însă în gheața cea veșnică ceva neobișnuit. În trei locuri, la depărtări mai mari unul de altul, au fost găsite trei isvoare fierbinți, ale căror ape clocotitoare curg pe o distanță, nu prea mare, prin gheața de veacuri. Acest lucru dovedește că acolo este o zonă vulcanică, adecă un loc de răsuflare din mijlocul pământului, unde e o căldură nelăchisă puit de mare.

Cu „Astra“ culturală la Satu-Mare

În zilele de 13—15 Septembrie vechea Asociațiune pentru cultura și literatura poporului român și-a ținut adunarea generală anuală la Satu-Mare, în apropierea graniței apusene. A fost un prilej nou, să se arate, că în această țară sunt mulți oameni cu carte cari au la inimă luminarea și înălțarea poporului lipsit de învățătură.

În ziua de Vineri, după masă, au sosit la Satu-Mare membrii Comitetului Central, în frunte cu vrednicul său președinte d. profesor universitar *Iuliu Moldovan*, fost ministru. În aceeași zi, seara, s'a ținut în sala cea mare a primăriei ședința președinților de despărțământ, unde au răsunat mai multe cuvântări frumoase și pricepute, cari toate au arătat pe ce cărări se pot ajunge, azi, celea mai multe foloase pentru năzuințele „Astrei“. Foarte luminoase au fost în deosebi îndrumările d-lui președinte însuși, care a arătat că numai un popor sănătos și trupește și sufletește poate răzbi și învinge greutățile vieții!

Slujba bisericească

Sâmbătă 14 Septembrie, în Ziua Crucii, s'a început, în amândouă bisericile, sfânta liturghie. Interesant e că deocamdată nici uniții nici neuniții nu au biserică în Satu Mare. Uniții și-au dăruit biserica veche și în locul ei își zidesc totmai acuma o minunată biserică, mult mai mare și mai frumoasă decât catedrala ortodoxă de la Cluj. Până la terminarea acestei biserici, uniții fac toate slujbele în biserica călugărilor izuiți. Ortodocșii nici nu au avut biserică în Satu Mare, fiindcă toți românii din acele părți erau și sunt și astăzi încă uniți. Ortodocșii nu sunt decât funcționarii nou veniți, de aceea nu au deocamdată decât o capelă.

La uniți a slujit însuși Preasfințitul Dr. Alexandru Rusu al Maramureșului, înconjurat de mare sărbător de preoți. La această sf. liturghie a luat parte dâii vicepreședinți ai „Astrei“ Dr. Gh. Preda și Dr. Gh. Moga, cari sunt ortodocși, iară la capela ortodoxă dl. președinte Dr. Iuliu Moldovan, care este unit, căci așa este obiceiul. Dl. ministru Dr. Valer Pop a luat parte mai întâi la liturghia de la capela ortodoxă, pe care a slujit-o Preasfințitul arhiepiscop de la Oradea Andrei Mager Crișanul, și apoi la cea unită. La uniți a cântat corul „Dr. Vasile Lucaciu“ sub conducerea dlui profesor A. Dsmian și corul „Doina Sătmăreană“. Predica a rostit-o însuși Preasfințitul Maramureșului.

Ședința sărbătorească

S'a ținut în sala teatrului, fiind de față Preasf. Dr. Alexandru Rusu, episcopul Maramureșului, Arhiepiscopul Andrei Crișanul de la Oradea-Mare, d. Ministru Dr. Valer Pop membrii Comitetului Central al „Astrei“, prefectul județului Satu-Mare, primarul orașului și foarte frumos public ales din toate colțurile Ardealului.

Din Blaj au fost de față Rev. D. Dr. Victor Macaveiu, vicarul capitular al Mitropoliei, Rev. George Dănilă canonic, dd. Al. Lupșanu-Melin, Iuliu Maior, directori, Dr. Augustin Popa, fost deputat, Dr. Coriolan Suciu, profesor.

Adunarea a deschis-o d. președinte Iuliu Moldovan, printr'un minunat discurs, despre care cu adevărat s'a zis că nici o căpetenie bisericească nu putea vorbi mai creștinește. Au vorbit cei doi arhiepiscopi prezenți Preasf. Alexandru de la Baia Mare și Andrei Crișanul.

— Aduc Astrei salutul meu în calitate de călăuză al Maramureșului și în numele întregii biserici a Blajului, care a propovăduit tot-

deauna cu sfârșenie iubirea de aproapei și iubirea de neam, arătând atâtea pilde strălucite de bărbați cari au munit necontenit în ogorul Astrei și al neamului — a spus Preasfințitul Alexandru.

Domnul Ministru Valer Pop a adus salutul guvernului și suma de 100 mii lei pentru fondurile „Astrei“. Apoi au răsunat alte numeroase saluturi în numele autorităților și societăților culturale surori.

Banchetul

Era aproape de ora 3 după amiază, când am putut să părăsim sala teatrului „Nottara“ și am putut merge să mâncăm ceva. La banchet au luat parte aproape toți oaspeții, în frunte cu dl. Ministru Dr. Valer Pop și dl. președinte Dr. Iuliu Moldovan, înconjurați de cei doi arhiepiscopi, de pâr. vicar capitular de la Blaj Dr. Victor Macaveiu, prepozitul capitular Alexandru Breban de la Baia Mare și de aproape 300 oaspeți. Banchetul s'a ținut în sala mare a hotelului „Dacia“. Când a intrat în sală pâr. Gheorghe Murășan, fostul paroh al Mof-tianului Mare, acuma pensionar și canonic onorar — el care s'a opus din toate puterile la înființarea episcopiei de Hajdudorogh și pentru aceasta a avut foarte mult de suferit — cei de față i-au făcut o foarte călduroasă manifestație de simpatie. Nu s'a rostit decât un singur toast, de către dl. președinte Dr. Iuliu Moldovan, în sămănta Măistății Sale Regelui.

Conferința dlui prof. Ștefan Manciulea de la Blaj

Pâr. profesor Ștefan Manciulea de la liceul de băieți din Blaj este un profesor învățat, care și-a închinat toată viața cunoașterii cât mai amănunțite a graniței noastre de către Ungaria. Sfântia Sa studiază zi și noapte și cercetează prin toate bibliotecile și arhivele scrisori și documente îngălbănite de vremuri, din care dovedește că poporul nostru a fost pe vremuri mult mai des și mai numeros pe malurile Tisei decât este astăzi. Știindu-l conducătorii „Astrei“, ce mare învățat este și că nimenea nu cunoaște mai bine granița de vest (apuseană) ca Sf. Sa, l-au rugat să țină o conferință despre „Românii și minoritățile (populațiunile de alt neam, cari au făcut parte din alt Stat, așezate pe teritoriul cucerit de o țară mai puternică) etnice (ce aparține unei națiuni) la nord-vestul țării“. Conferința a ținut-o în sala cea mare a primăriei, în fața unui public numeros și ales.

Sf. Sa a arătat, ce foarte vitregă a avut neamul nostru, cum a stat el într'una în calea răutăților și cum l-au fărâmițat popoarele barbare cari au mărșălit în părțile acelea. Românii noștri locuiau pe amândouă malurile Tisei, până aproape de Dunăre, și, pe când au venit Ungurii, înainte cu 1050 ani, i-au sfat acolo. Ungurii însă i-au tot despărțit, așezând dealungul râurilor coloniști unguri, și astfel Românii s'au tot împuținat, formând insule tot mai mărunte, până ce i-au înghițit rând pe rând Ungurii. S'au mai prăpădit apoi o grămadă de Români prin calvinism, pentru că principii ardeleni unguri au silit pe foarte mulți români să îmbrățișeze calvinismul. Toate satele românești calvinizate au perit, fără urmă, în marea ungurească. În vremea din urmă Ungurii dădură poruncă aspră, ca nimenea dintre Români să nu poată cumpăra pământ. Pe urmă au înființat episcopia gr. cat. maghiară de Hajdudorogh, tot cu gândul de a ne maghiariza, și au adus legea lui Apponyi, ca să nu

mai rămână nici un român pe acele plaiuri. Cu toate acestea Românii n'au perit, și au rezistat, deși cu mare greutate, până astăzi.

Interesanta conferință a secerat multe aplauze.

Concertul

Seara la orele 9 s'a dat un foarte bine reușit concert în sala teatrului „Nottara“. S'a cântat imnul regal; două bucăți străine, cântate de orchestra dirijată de dl. sublocotenent Ioan Manole 87 infanterie „Cehoslovacia“. A urmat apoi „Poema Română“ de Gh. Enescu, care a plăcut foarte mult. Neuitată va rămânea minunata compoziție muzicală „La șezătoare“ de dl. Tiberiu Brediceanu, în care se arată o șezătoare, așa cum e pe sate, cu glume, cu jocuri, cu cântece, din care nu lipsește nici o dragoste între fiică și Soria (dâul Paul Hom), și frumoasa satului (dâna Silvia Abrudam-Șuta). Îți era mai mare dragul să auzi cântecele noastre minunate, să vezi jocurile noastre măiestre și să ascuți fluierul ciobănesc. Această operă românească e făcută înainte cu 25 de ani, e nouă și frumoasă însă și astăzi. Fiică și fetele erau îmbrăcate toate în portul național de pe Țara Oașului, așa că-ți era mai mare dragul să-i vezi. Ropote nesfârșite de aplauze au răsplătit pe ceice au vrednicia de a se fi putut reprezenta această operă românească. Mai întâi a fost chemat la rampă (într' de lumini așezate dealungul, în partea dinaintea scenei unui teatru) dl. Tiberiu Brediceanu însuși, care a condus această operă, apoi d. A. Dsmian, directorul Conservatorului din Satu Mare, care a condus muzica, președintele dl. Victor D. Bumbăști, directorul de scenă al Teatrului Național din București, care a aranjat scena. Publicul — sare așteptase de la terminarea punștului de mai înainte a concertului un caz și aproape jumătate, ca să se poată aranja scena — a rămas foarte mulțumit și adânc impresionat de minunata șezătoare a dlui Tiberiu Brediceanu, care este și astăzi încă cel mai de seamă culegător de cântece și compozitor muzical al nostru.

Ziua a treia

În ziua de Duminică 15 Sept. s'a ținut a doua mare ședință a „Astrei“, în care s'au făcut descurările asupra lucrărilor din trecut și s'a ales noul comitet central de conducere.

Președinte a fost reales cu mare însuflețire d. Iuliu Moldovan din Cluj.

Vicepreședinți dd. Dr. Gh. Preda și Dr. Gheorghe Moga, amândoi din Sibiu.

Membrii în comitet au fost aleși cei din trecut între cari au intrat acum: Preasf. Episcopii Roman Ciorogariu din Oradea Mare și Alexandru Rusu al Maramureșului. Apoi d. T. Iacobescu din Baia Mare și Petre Olariu din Sibiu.

Din Blaj sunt aleși în comitetul central: Rev. Iacob Popa, prepozit capitular, Rev. Ștefan Roșianu, canonic, Al. Lupșanu-Melin, directorul gazetei noastre, Dr. Augustin Popa și Dr. Coriolan Suciu, profesori.

Falsificatori de bani românești prinși la Budapesta. S'a observat că la Praga, Varșovia și București circulă prea mulți bani falși. Și s'a mai observat că el vin de la Budapesta. Poliția ungară a fost înștiințată despre aceasta și a început cercetări. S'a descoperit o bandă întreagă care nu făcea altceva decât fabrica bani falși. Toate mașinările precum și banii aflați acolo au fost confiscăți. Membrii bandei au fost arestați, afară de conducător, care a reușit să fugă din Budapesta. Poliția însă e pe urmele lui și se crede că în curând va fi prins.

Poporul oșenesc la Satu-Mare

Cea mai frumoasă priveliște la adusarea Astrei în Satu-Mare a fost minunatul alai al poporului „oșenesc”, alai de sărbătoare, zis în limba învățaților *conduct etnografic*. Scriitorul acestor șire a văzut multe asemenea conduse în tot largul țării, însă ca acesta, mai interesant nici unul.

În fața primăriei Satu-Mare, lângă statuia de bronz a soldatului român, eroul dela Mărășești și Tisa, cu ochii vulturoși îndreptați spre granița apropiată, era clădită o frumoasă tribună, împodobită cu drapelul nației noastre și cu strălucitoare flori de toamnă. În această tribună au luat loc Preasfințitul Arhiepiscop *Alexandru* al Maramureșului și *Andrei Crișanul* dela Oradea Mare, d. Iuliu Moldovan, președintele „Astrei”, comitetul central, autoritățile județene, oșenești, căpeteniile armatei și publicul foarte ales care a fost de față la sădina de dimineață. O muzică militară, așezată în față, a început marșul vioi al defilărilor, obișnuit cu asemenea prilejuri.

Un soare frumos de toamnă cerne de sus pulbere de aur peste palatele orașului, peste mările pars de alături și peste amestecul plin de culoare al satelor și miilor de privitori în așteptarea alaiului.

Șirul conductului îl deschide un grup de *cercetașe* în rochițe albastre, ca un stol drăgălaș de rândunele, aliniate în marș ostășesc. Le ajung din urmă *cercetașii-bădeși* pe biciclete cu spițele în treicolor românesc și salută tribuna cu brațele ridicate, după obiceiul român. *Cercetașii pedestrii* și *șoimii sătmăreni* prelungesc alaiul până departe, în curgere de râu viu, îmbinându-se la urmă cu *premilitarii* voiniciei.

Școala de arte și meserii din Satu-Mare dă un car frumos cu școlarii în plină muncă, *asociația micilor industriași și comercianți români* tot un car alegorie, fabrica de vagoane „Unio” se prezintă cu un vagon de tren împănă de lucrători tehnici și ingineri, fabrica „Dac” de cărucioare pentru copii cu marfa ei isteț înfățișată: un mare leagăn pe roate ca pentru un pui de uriaș.

Alaiul se întrerupe câteva minute, în așteptarea adevăratului „conduct etnografic”, pe care-l varsă lunga stradă dinspre noua biserică unită. Muzica militară înceată marșul, căci vâzduhul clocote de chiuituri omenești, de zumzet de gurduni și de țirlăit ascutit de „highghi”. Parcă și-a mutat Someșul cursul înălțurată încoace și vine năpăditor ca'n zile de revărsare.

Vin „Oșenii”! Oșenii, Oșenii..!

În frunte stegarii de nuntă din *Moișeni*. Flăcăi iadriști, cu părăruțele negre ca niște cuiburi, cu pletele rețezate scurt peste frunți de bondosi, cu „gacii” largi, în crețe mărunte, și cu nelipsita străicută în pușori de arnieșiu, care-i „îmbrasă” peste cămașa scurtă, de cănepă. În șerparele înguste, pe sub sămăși, lucește șerpește prășale luci de cuțite și osoare, cum purtau ostașii lui Decebal în vremurile demult apuse.

Sar toți, ca aceste cășori buiceci, lupai-lupai, și chinie măncetat, de te furăiea la inimă.

Iată și femeile cu colasii, pe cari li poartă pe cap, legați în ștergare, și-i joacă dupăind, cum nu se poate vedea nicăiri în țară. Vin și mirii „înțicșiți măndru”, înaintea cărora neveste tinere aruncă grăuțe de grâu curat, să le fie vieța îmbelșugată și cu rod.

Doi stăroaie cu uieșile de rachiu în mâni, țin sfadă în tăș de versuri și închină lung, să fie cununia cu noroc.

Vin *Negreștii* cu buciume lungi ca'n tim-

purile biblice, păstori cu coliba dela stână purtată pe roate, cu ceșunul de mămăligă alături, peste oșniul de jăratec, ca eașii dolofani în sămăși de unt și cu băcișele guralive cari își leagă înfrâmile galbene în tactul contrabasului, bătut de un cioroi, negru minune mare!

Urmașii Dacilor din Țara Oașului vin în marș de înierături haidusești, toți cu cuțitele în mâni, pe cari le străfulgeră în aer și scută dia ochi pe dușmanul bătut de Dumnezeu, ce li-s'ar ivi la cale. Ual oacheș din frunte, rotește ochii valpește și strigă:

*Puiu tatii dă mai mic
Pune mâna pe cuțit,
Te doboară la pământ!
Hop!*

Vine comuna *Amași* cu 8 boi la car, cu snopi la arie și cu îmblăcii la lucru, după obiceiul din străbuni. Vin comunele *Certesă*, *Călinești* cu vânători, *Ville Satu Mare* la culca, *Corodul* cu șezătoare, *Culciu mare*, șezătoare, *Valea Vinului* culca de encuruz, *Pomi* culca de floarea soarelui, *Actua* cu nuntă, *Iămaia* cu bărbați frumoși. *Medieșul aurit* cu vite frumoase, *Mădărașul* la secera, *Botirul* culca de mere și *Turul* cu foarte frumoasă șezătoare de flăcăi și feti.

În fruntea unei comune oarecare, s'a încurcat și o cocoană în pantaloni de „sport” cu brațele goale, călare, spre hezul publicului, și a fost petrecută cu răsăte. Asemenea arătări cu adevărat nu se potrivește într'un alai, atât de original, al satelor noastre.

Conductul etnografic al poporului sătmărean a fost încheiat de alaiul oaspeților dragi dela Reghin, condus de către d. Dr. Nicoară, președintele aceluia despărțământ al „Astrei” care a adus ca la 100 de persoane, în frumosul port al Mureșului, spre marea plăcere a localnicilor, cari au putut vedea îmbrăcămintea și obiceiurile din ținutul Mureșului de sus.

S'au prezentat comunele *Socol*, *Deda*, *Cașva*, *Deleni*, *Adrian* și *Idiceș*, cu dansuri naționale (călușeri) și șezători. Insuși conducătorul d. Nicoară, purta un minunat costum din Gurghiu, care face cinste ținutului.

Soarele cobora spre seară când alaiul a luat sfârșit și mările oraș dela graniță a fost revărsat pretutindeni de marea mulțime a străicuteșilor oșenești, desfăcută din conduct. Pimarul *Gheorghe Bud* din *Târșolț* a lăgădărită să ne trimită pentru muzeul dela Blaj o asemenea străicută, frumos înflorată, pe care noi n'am uitat-o și o așteptăm cu drag. Să fie și la Blaj o asemenea podoabă a ținutului oșan, atât de original și măndru.

A. Melln

Neatârnarea materială

Una dintre pinteale vieții, pe care trebuie să o dorească fiecare om și cetățean este neatârnarea materială. Adecă o astfel de așezare în gospodărie, în slujba sau rânduiala ta, încât să nu atârni de ajutorul nimănui. Să umbli, cum se spune, pe picioarele tale.

Nu este om ca să se cinstească pe el însuși și căruia să-i placă a fi sluga altuia, la voia lui. Omul, din fire e iubitor de libertate și independență.

Dar nimic în lume nu-ți dă mai bine această slobozenie, decât dacă tu te gospodărești așa, ca să nu ai niciodată lipsă de ajutorul altuia. Să ai, cu un cuvânt, o astfel de bunăstare materială, încât să afli la tine acasă tot de ce ai nevoie.

Așa dar năzuința de a-ți face o avere a ta, de a avea proprietatea ta, e firească și bună și nime nu o poate disprețui.

Pe bunul tău trai se întemeiază neatârnarea ta materială. Iar pe aceasta, cea spirituală.

Numai când te simți stăpân pe averea ta, pe ziua de mâine, ești stăpân și pe gândul, și pe simțirea și pe voința ta. Altfel te lași dus de alții; ei te fac să gândești cum vor ei, să lucrezi după placul lor.

Zice o vorbă din bătrâni: »Omul sărac e al doilea drac».

Și vedem în viață, că cei ce se lasă mai ușor bătuți de vânt, să creadă tot ce li-se vestește, spre ce sunt îndemnați, sunt oamenii fără căpătâi, cari nu știu ce este neatârnarea materială. — Pe aceștia ușor li prind cei iscușiți pentru orice lucru rău, pentru neascultare, revoluție, nedreptate.

Și dimpotrivă, oamenii cari au avut lor, neatârnarea lor materială, nu se lasă clătinați de orice vânt. Stau bine înțepeniți în tradiția lor, în credința și datina lor. Se socotesc și se chibzuesc îndelung, pentru a se lua după alții.

Aceștia nu lasă pasărea din mână, pentru cea din gard.

Dar cei fără căpătâi n'au nici o pasăre în mână, și de aceea aleargă cu ușurință după cea din gard.

În România-Mare avem nevoie de oameni neatârnați materialicește, și la sate și la orașe. Cei neatârnați fac chiagul unui popor și ei dau stabilitate și tărie țării.

De aceea o vorbă conducătoare pentru noi Români trebuie să ajungă lozincă: »Îmbogățiți-vă!» Desigur, pe cale cinstită, prin muncă harnică și cruțare.

Trbuie să ne câștigăm cât mai mulți — dacă toți nu pot — neatârnarea materială. Nu numai pentru binele nostru, ci pentru al țării și al neamului. Căci numai dupăce vom putea umbla pe picioarele noastre, vom putea și gândi cu capul nostru, vom putea voi și înfăptui cu sufletul nostru. Adecă: românește!

Până atunci, de multe ori jucăm cum ne fluera alții, cari au mari averi, și, deci, mare neatârnare materială.

Și alții nu prea fluera românește, adecă în interesul nostru.

Avem atâtea pilde!

Dela Secțiile „Astrei”.

Nenorocire de cale ferată în Manciurla. Telegrama sosită din îndepărtata Așe anunță o cumplită nenorocire de cale ferată. Câșiva bandiți s'au așezat la pândă în mijlocul unei păduri pe unde trecea un tren. În așteptare au scos șinele pe o distanță destul de mare. Când trenul a ajuns la locul cu pricina, în fugă mare, s'a răsturnat într'un șanț de alături. Sub flarele rupte și încovolate și-au pierdut vieța unșprezece călători iar cei mai mulți au fost grav răniți. În învălmășeala ce s'a produs, bandiții au ieșit din ascunzătorile lor din păduri și au jefuit pe călători de ce aveau el mai scump. Intre timp, aflându-se de nenorocire, s'a trimis spre ajutorare un tren cu poliștiți. În întăporecul nopții și ai pădurilor de veacuri, s'a răsturnat și trenul acesta. Nu se știe încă sigur numărul morților, dar se pare că aici au murit mai mulți decât în cel dintâi. După jaf, bandiții s'au refugiat în deșagul codrilor.

Marea adunare național-țărănistă dela Uioara

D. Iuliu Maniu e purtat în car împodobit, tras de șase boi, în mijlocul țărănilor ce nu mai confenesc cu uralele

Partidul național-țărănesc din jud. Alba, plasa Uioara, a întrunit duminică trecută pe membrii săi la o mare adunare. Au fost de față mii de țărani din comunele județului și mulți fruntași ai partidului sosiți din orașele ardelene. A luat parte la adunare și d. Iuliu Maniu, alături de dnii dr. Valeriu Moldovan, dr. Victor Moldovan, dr. Ioan Pop, foști miniștri, dr. Ionel Rîșcă, președintele organizației Uioara, I. Căpălneanu, fost senator, dr. Augustin Popa, dr. Aurel Socol, dr. V. Solomon, foști deputați, ș. a.

Țăranii au pregătit un car frumos împodobit, tras de șase boi. În el s'au urcat dnii Iuliu Maniu, Mihai Popovici și Ioan Pop. Din mijlocul orașului, cu o fanfară în frunte, urmați de țărani, carul tras de boi a pornit-o spre locul întrunirii.

Primul a vorbit președintele organizației Uioara care a salutat pe cei de față și a propus ca președinte al adunării pe păr. Gligor. Vorbesc apoi păr. Gligor, protopopul Simu, Iuliu Căpălnean, Ovidiu Hulea, Traian Rațiu și dr. Dorin Pop.

Urmează la cuvânt d. Mihai Popovici, președintele pe Ardeal al partidului național-țărănesc. Dsa aduce mai întâi laude marelui bărbat de stat Iuliu Maniu, despre care spune c'a fost de ajuns să se știe că va veni la Uioara, pentruca întrunirea să se schimbe într'o mare manifestare populară. Vorbește apoi despre statul țărănesc.

Vorbirea dlui Maniu

ultimul a vorbit d. Iuliu Maniu care a spus următoarele:

S'au împlinit 30 ani de când am candidat întâia oară ca deputat al județului Alba. Am umblat în acest timp în toate colțurile județului, pentru a propovădui iubirea de frate, de țară și mărirea nesfârșită a Națiunii române.

Am fost deputatul dv. în tot acest răstimp. La împlinirea acestor 30 ani, m'am hotărât să-mi văd roadele. Am ales pentru întâia oară acest colțșor, pentru că aici sunt țărani și muncitori de fabrici, intelectuali și preoți cari au luptat pentru propășirea neamului românesc și pentru biruința partidului național-țărănesc.

Am venit să vă arăt că precum în trecut am luptat împreună cu dv. pentru patru mari cauze, așa și în viitor sunt hotărât să lupt pentru aceleași 4 lucruri.

Țara noastră românească să fie a Românilor

Să lupt pentru Națiunea română și pentru ideea națională.

Noi ne-am născut români. Limba am învățat-o dela măicuțele noastre. Suferințele țării au fost purtate pe umerii poporului românesc și prin urmare, noi, în

primul rând, suntem datori să fim români cu trup cu suflet. Să facă acest Stat, ceea ce sufletul și mintea românească doresc.

Noi nu vrem să supărăm pe nimeni. Fiecareia să-i dăm ceea ce este al lui. Dar să fie al nostru, ceea ce este al nostru. Țara românească fiind a noastră, trebuie să ajutăm în primul rând populația românească. Să băgăm de seamă ca și bogățiile statului să fie în cea mai mare parte ale noastre.

De ce să fim nevoiți să muncim brazde streine? Să fim siliți să muncim în fabrici streine și de pe truda noastră să profite streinii? Este un lucru pe care nu-l mai putem răbda! Vrem ca toți aceia cari sunt în țara aceasta, de orice neam și lege, să fie fericiți... Dar vrem ca fiii poporului românesc să se poată bucura de exercițiul oricărei meserii. De aceea, cum în trecut am luptat pentru voința națională, trebuie să luptăm și în viitor.

Cum am luptat pentru înălțarea poporului românesc, ca să-l scoatem din jugul iobăgiet și al statelor streine, și în viitor să luptăm pentru această sfântă datorie.

Țara să se cărmulască prin popor și pentru popor

În al doilea rând, trebuie să luptăm pentru democrație: Trebuie ca în țară să fie stăpână mulțimea, să stăpânească poporul. Să se guverneze prin popor și pentru popor. Nu ca o mână de oameni, scoși întâmplător, să conducă țara pentru binele lor.

Durere însă, dacă școlile sunt românești, dacă instituțiile sunt românești, poporul trăiește în mare sărăcie și nu-și poate trimite copiii la școală.

Am ajuns vremuri grele, ca din cauza sărăciei să fie mai mulți streini în școli, decât sunt români. Aceasta pentruca poporul român a rămas la brazdă, pe când streinii sunt în fabrici și comerț.

La liceul »Simion Bărnuțiu«, din pricina sărăciei poporului nostru, din 42 elevi din cl. I-a liceu, sunt numai doi români, restul de 40 fiind minoritari. O altă dovadă de sărăcie nici că mai poate exista.

Ne-am luptat, apoi, pentruca legea noastră strămoșească creștinească, să fie respectată. Trebuie ca atât acet cari conduc cât și acet conduși să fie oameni cinștiți și să respecte legile morale.

Astăzi, câțiva pripășiți, câțiva oameni, la spatele cărora stau jandarmii, stăpânesc țara, iar dv., mulțimea, nu aveți nici un drept.

Poporul trebuie să fie guvernat de oameni ieșiți din sufletul lui, din simțurile

lui. Dar, ați auzit dv. cine vă guvernează? Aceia nu sunt aleșii sufletului dv., ci ai jandarmilor, ai furturilor de urne și ai blăstămațiilor.

Poporul din Ardeal trebuie să reacționeze împotriva măsurilor excepționale pe cale pașnică, întru cât trebuie să dovedească că este iubitor de ordine.

Poporul românesc își iubeste Regele

Poporul românesc este cel mai dinastic adevărat cel mai iubitor de Rege și Lege. Chiar pentru asta noi vrem ca M. Sa — căruia-l dorim să trăiască mulți ani — (aplauze) (o voce din public: cu d. Maniu împreună!) să vadă și să audă durerile poporului.

Ce este de făcut?

În fața situației de azi d. Iuliu Maniu se întreabă: »Ce este de făcut? Nu prin reacțiuni și revoluții, nu cu băta în mână, ci pe cale pașnică.

Pentruca poporul român să se elibereze din rușinea în care se găsește azi, din sărăcie, este nevoie de o adunare, a întregii românimi ardelene.

Cum ne putem prezenta în fața străinătății cu o atare stare rușinoasă, noi care am dat în trecut atâtea pilde eroice exemple?

D. Maniu cinstește pe d. Mihalache și este pe acelaș drum cu ceilalți tovarăși

Noi cei dela conducerea partidului — a spus d. Maniu — suntem înțeleși laolaltă. Eu îl cinstesc și urmez pe d. Mihalache. Sunt pe aceeași linie de gândire și cu aceeași dragoste față de țara aceasta și vom lupta pe acelaș drum cu ceilalți tovarăși.

Vă mulțumim pentru dragostea arătată, pentru oboseala ce v'ați cauzat și avem o singură rugămintă: înscrieți în inimile voastre ceea ce v'am spus aici și spuneți și acelor ce nu sunt aici să-și amintească un singur lucru. În 1928 la 6 Mai am fost cu toții la Alba-Iulia. Am mers sute de mii de oameni pe jos și am jurat înaintea Sfintei Cruci că vom apăra drepturile țării acesteia, drepturile acestui neam și drepturile poporului. Și dacă ați jurat, să vă țineți jurământul. Ca să împliniți acest jurământ să veniți atunci când vom avea poruncă dela d. Mihalache, fie la Alba-Iulia fie la București cu traista cu merinde și binecuvântând pe Dumnezeu să ne bucurăm de fericirea neamului românesc.

Neînțelegerea dintre Italia și Abisinia nu s'a terminat

Societatea Națiunilor se trudește să pună capăt neînțelegerii dintre cele două țări amintite. A format pentru aceasta un comitet din 5 persoane, cari să judece cum stau lucrurile și să găsească un plan care să mulțumească atât pe Italiani cât și pe Abisinieni.

În ultima zi a săptămânii trecute, comitetul a găsit planul pe care l-a și trimis celor două țări. Italia a răspuns că nu-i mulțumită cu cât i-se dă. După primirea acestui răspuns, comitetul de cinci și-a terminat lucrările.

Acum lucrurile stau astfel. Societatea Națiunilor va face una din două: ori va sta locului și, — având în vedere că ea

a făcut încercări de împăcare, — va pedepsi pe cel care va începe războiul așa cum cer legile ei, ori va mai face o încercare de împăcare.

Lumea, care nu dorește războiul, s'a mai acățat de o nădejde, cam subțire. Italia a dat să se înțeleagă că ea ar sta la sfat dacă s'ar admite anumite condiții ale ei. Iată cam ce cere:

1) Italia să aibă drept de control asupra lucrărilor Abisiniei, atât în lăuntru țării cât și în afară.

2) Să poată trimite în Abisinia câtă armată vrea.

3) Să aibă drept să scoată bogățiile pământului de pe întreaga țara Neguşului.

4) Să dezarmeze Abisinia și să nu i-se permită nici o ieșire la mare.

Condițiile de mai sus sunt cam grele. Se crede că Abisinenii nu se vor împăca ușor cu ele.

Lumea e adevărat în așteptare, să vadă dacă Societatea Națiunilor va mai face o încercare de împăcare ori nu? Ea a făcut una așa că n'ar fi datoare s'o mai facă și pe a doua. Dacă nu se mai face nici o încercare, va face fiecare ce vrea. Iar Societatea Națiunilor va lucra așa cum îi spun legile ei.

Pe urmele ucigașilor dela Iași

Cățelul care a descoperit la Iași omorurile despre cari am scris în numărul trecut al gazetei, a pus la lucru greu poliția ieșană. Mai întâi a fost adus dela Galați banditul Tcaciuc, cel învinuit de fosta lui concubină că ar fi adevăratul ucigaș.

Adus la Iași, Tcaciuc la început n'a vrut să spună nimic. Sustinea cu încăpățănare că nu e el ucigașul. După vreo două zile de întrebări, s'a dat însă pe brazdă. A povestit din fir în păr cum a săvârșit omorurile. A spus că fosta lui concubină era o femeie căreia-i plăcea mult gătelile. Cum nu avea bani să-i cumpere tot ce voia, femeia l-a sfătuit să omoare și să jefuiască. Ea atrăgea bărbații la ei acasă și acolo Tcaciuc îi omora și-i jefuia.

A fost luată la întrebări și femeia. Ea jură însă pe toți sfinții că n'are nici o parte de vină în omoruri, ea atât că a știut ceva, nesigur. Așa că lucrurile de aici înainte vor trebui să se lămurească. Poliția crede că Tcaciuc a omorât în tovarășia unei bande. Nu-și descoperă însă tovarășii, deoarece trage nădejde că îl vor ajuta să fugă din închisoare.

Tatăl unuia dintre morți își caută fiul

Între cei șase morți aflați îngropați sub podeaua casei, se află și un tânăr, pe nume Wilhelm Cucuruz, de fel din com. Solonca Nouă jud. Suceava. El a fost omorât în Noemvrie anul trecut, tocmai când se pregătea să plece acasă pentru incorporare. A și scris tatălui său să-l aștepte. Bătrânul l-a așteptat mereu, îngândurat, până acum.

Săptămâna trecută a cetit în gazete despre omorurile dela Iași, și îndurerat a aflat că feciorul său e mort încă din toamna trecută. S'a pornit atunci, pe jos, la drum lung, drumul Iașului, ca să vadă pe acela care a rupt firul vieții fiului său. A ajuns la închisoare, a spus directorului păsul și acesta i-a împlinit dorința. L-a pus față în față cu Tcaciuc. Când a văzut bătrânul pe ucigaș, și-a pierdut stăpânirea și s'a

repezit la el. A fost oprit însă de polițiști. Vasile Tcaciuc, la vederea moșneagului, a plecat capul în pământ și răspundea cu greu întrebărilor lui.

Bătrânul s'a dus apoi la morgă unde a recunoscut trupul fiului său. A cerut voce să-l îngroape el. Direcțiunea spitalului i-a permis.

S'au împlinit 22 de ani dela moartea năpraznică a lui Aurel Vlaicu

În 31 Septemvrie (stil vechiu) 1913 Aurel Vlaicu, inimosul inginer care și-a făcut cu mâinile sale pasăre sburătoare, a pornit din București pe aripile ei. Acest fecior de țaran din Ardeal (com. Binținț, jud. Hunedoara), fală a Românilor de pretutindeni, și-a pus în gând să treacă Carpații în sbor. Plecat dela București s'a oprit la Ploești. De aici a pornit mai departe, și aproape de Câmpina lângă satul Bănești, mașina sburătoare s'a prăbușit la pământ. Printre fiarele mașinariilor, trupul lui Aurel Vlaicu a fost găsit zdrobit.

Vestea a umplut atunci de jale pe toți Românii. Guvernul țării de atunci i-a făcut înmormântare pompoasă la cimitirul Bellu din Capitală.

Săptămâna trecută s'a slujit pe locul unde a căzut o sfântă slujbă religioasă, din prilejul împlinirii alor 22 de ani dela moartea sa. Au fost de față slujbași înalți din Minister, și lume multă, cărturari și țărani. S'au ținut cuvântări în care s'a preamărit eroismul lui Aurel Vlaicu, care a fost o adevărată glorie pentru Românii de pretutindeni.

Un foc uriaș în Franța. În ultima zi a săptămânii trecute s'a aprins o casă dintr'o comună de munte din Franța. Casele erau toate din lemn iar apă nu se afla decât puțină. De aceea focul s'a întins în vole cuprinzând 17 case, cu grajduri și șuri, precum și biserica însăși, cari au ars până în temelii.

† Aurelia Velciu n. Sântimbreanu, profesoară la Școala Comercială Superioară gr. cat. de fete din Blaj, după o grea suferință, suportată cu răbdare creștinească, a închis ochii pe veci în ziua de 17 Septemvrie 1935 în vârstă de 32 ani și a fost înmormântată în 19 Septemvrie, în cimitirul orașenesc.

Filică de preot român din valea Mureșului, Aurelia Sântimbreanu a făcut școală bună la Blaj și Cluj, fiind totdeauna între cele mai bune școlărițe, atât la școala civilă de fete, la liceu, la școala normală cât și la universitate. A fost mai întâi profesoară la Alud, apoi de 7 ani la Blaj, fiind un suflet ales, profesoară foarte bună, iubitoare de copii, și conștiințoasă. Mai marii săi i-au adus totdeauna laude binevrednice. Ca soție încă a fost pildă de cuminențe și de bună creștină, fiind gata să primească mai bucuros moartea decât să calce poruncile legii lui Isus.

I-s'a făcut o înmormântare frumoasă și mișcătoare. La prohod au slujit 7 preoți-profesori, în frunte cu un canonic. A predicat Păr. Dr. Septimiu Todoran, profesor de teologie. Durerea colegilor săi a tălmăcit-o d. Al. Lupeanu, directorul școlii. Reuniunea Femeilor Române și-a arătat durerea prin glasul prezidentei sale d-na Em. Hopârtean. În numele elevelor a vorbit la groapă Minerva Buzolu cl. IV de comerț.

O plânge cu amar soțul său d. profesor Gheorghe Velciu, surorile și numeroase rudeni.

Fie-i partea cu dreptii!

Din Gurghiu-Mureș. În ziua de 24 i. c., s'a desvelt în plața comunei Gurghiu, jud. Mureș, monumentul ridicat Regelui Ferdinand. A luat parte și M. Sa Regele Carol împreună cu Marele Voevod Mihai. O mulțime de locuitori, localnici și din comunele învecinate, împreună cu autoritățile comunale și județene, au întâmpinat pe Suveran.

M. Sa Regina Maria la Belgrad. La sfârșitul săptămânii trecute, M. Sa Regina Maria a României s'a întors în Capitala Sârbilor după o călătorie făcută la țară împreună cu M. Sa Regina Maria a Iugoslaviei, M. Sa Regele Petru al II-lea și câțiva prinți. În gară la Belgrad au fost salutați de către membrii regenței, de către prim-ministrul țării, de d. Gurănescu, ministrul României cu d-na, precum și alți slujbași superiori.

S'a început culesul porumbului. Am intrat în toamnă cu zile frumoase, așa cum au fost și ultimele săptămâni ale verii. Căldura soarelui a ajutat mult, în deosebi porumburilor celor cari erau sămănate mai târziu. În mijlocul verii se credea că acestea nu se vor mai coace. A venit însă căldura de mai târziu și acum porumburile din întreaga țară, afară de regiunile băntulte de secetă, se prezintă foarte frumos. Porumbul sămănat mai de vreme e copt și în cele mai multe părți, s'a început culesul.

Cum sunt ville. Ne apropiem de culesul viilor. Începând cu luna ce vine, rând pe rând mai întâi strugurii mai vâraticii apoi cel mai tomaticii vor umple butoaițele din pivoli. În primăvară, când s'a arătat mai întâi roada, s'a arătat roada îmbelșugată de tot la vița de vie. A venit apoi o boală peste struguri și mulți dintre ei au fost stricați. Se credea atunci că vom avea puțin vin în anul acesta. Iată însă că, acum în prag de cules, ville nu stau așa de rău cum se părea. Ba spun rapoartele Camerelor de agricultură că stau foarte bine, că strugurii stricați sunt de tot puțin pe lângă cel cari au rămas. În ce privește calitatea apei, strugurii anului acesta vor da un vin foarte bun.

Zece mii de Turci vor părăsi Dobrogea. Au început Turcii din Dobrogea să ne părăsească țara. Pleacă spre țara lor, spre țara lui Kemal Pașa. Nu de multă vreme a plecat o serie de zece mii. Zilele trecute ministerul de interne a dat învoie de plecare altor zece mii. Trei vapoare turcești stau gata de plecare în portul Constanța, așteptând pe Turci să se urce în ele și să ia drumul Constantinopolului.

Pedepse cu moarte în Albania. Am scris într'un număr trecut al gazetei noastre că în țara regelui Zogu a fost o mică rebeliune. Pricina a fost o femeie. Până când nu era încă rege, Zogu s'a fost îndrăgostit de fata unui boier care l-a și ajutat apoi ca să ocupe tronul. Dar inima regelui s'a dovedit schimbăcioasă. După câțiva ani s'au răcit legăturile lui cu frumoasa fiică de boier. Și a părăsit-o, legând prietănie cu o artistă străină. Acest lucru a supărat rău pe tatăl fetei dătoare. Acesta s'a simțit ofensat, și, alături de el, toată boierimea. Și de aceea s'a pus la cale rebeliunea amintită. Regele însă s'a arătat mai

puternic decât răsculații pe cari i-a înfrânt. Copiii au fost prinși, puși în lanțuri și judecați imediat. Au fost condamnați 213 inși, dintre cari 53 la moarte, 39 la muncă silnică pe viață, iar ceilalți la muncă silnică pe câte 10—20 ani. Intre cei condamnați la moarte se află și un român, un doctor care locuiește în Albania de vreo 19 ani. Scriu ziarele că el a fost dovedit că a făcut parte din tabăra răsculaților.

S'a otrăvit lângă patul de suferință al tatălui său. În săptămâna trecută a murit profesorul Constantinescu dela licențiat Matei Basarab din București. El avea un singur copil, o fată de 21 de ani, pe care a crescut-o de mică deoarece ea a rămas fără de mamă. Fata s'a legat sufletește de părinte foarte tare. După cum se vede însă, cu toată îngrijirea aleasă ce a primit, i-a lipsit o îngrijire sufletească temeinică, făcută în spiritul creștinismului. Fără această îngrijire, fata a desnădăjduit și, când a văzut că pentru tatăl său nu mai e nici o scăpare, a luat otravă. Cu toate îngrijirile date, ea a murit și a fost înmormântată odată cu tatăl său.

Pădurarii atacați de vulturi. Sâmbăta trecută s'a petrecut ceva ciudat în hotarul comunei Plenița, jud. Dolj (Oltenia). Locuitorul Nicolae St. Anghel se afla afară, la niște păduri, unde era paznic. A dormit noaptea întregă în pădure. Spre ziuă s'a trezit simțind că cineva-l ciocănește în cap. Trezit deabinelea a rămas nimit de ce a văzut. Un vultur pleșuv, urlaș la vedere, stătea gata de atac. Și a început între ei doi o luptă pe viață și pe moarte. Pădurarul lovea cu săcurea, iar vulturul îl ciocănea cu ciocul și-i făcea răni cu ghiarele. Deodată, din înălțimi s'au mai coborât doi vulturi ca să ajute camaradului lor. Pădurarul lovea cu sete, temându-se să nu fie doborât. A simțit însă că nu va putea înfrunta singur țaria vulturilor și a început să strige după ajutor. Două pădurari cari se aflau prin apropiere au sosit în ajutor. Lupta s'a încheiat atunci și mai tare. Un vultur a fost omorât, ceilalți au fost puși pe fugă iar pădurarul cel dintâi a fost grav rănit. Vulturul cel mort are o greutate de peste 100 kg. iar aripile au o întindere de trei metri.

A înnotat fără întrerupere 88 de ore. În îndepărtata Indie s'au făcut săptămâna trecută întreceri mari. Pe râurile cele vestite de mari s'au aruncat cei mai vestiți înotători ai ținutului, ca să vadă care va putea să stea în apă mai mult, înnotând meru. Cel mai vestit înnotător a ieșit un italian, pe nume Rabin Chattenii, care a înnotat fără întrerupere 88 de ore. La sfârșit i-s'a dat un premiu mare.

Când se va judeca procesul generalului Dumitrescu. Se știe că fostul comandant al jandarmeriei, pedepsit de Consiliul de războiu, a făcut apel care l-a fost primit. Se va judeca deci din nou pentru faptele de cari e învinovățit. Va fi judecat însă nu la București ci la Brașov, și după cât se spune, în ziua de 16 Oct. Se așteaptă cu mare nerăbdare judecarea, deoarece din cele spuse și scrise reese că generalul Dumitrescu e vinovat. Or, legea trebuie să fie lege pentru toți. Și pentru cei mici și pentru cei mari.

După o beție de o lună a încercat să-și pună capăt zilelor. Un frizer din Cluj, numit Weis Iosif, prieten bun cu paharul, și-a golit paharul vieții până în fund. Sufletul i-a rămas pustiu, ca o zi uscată de soare. Ne mai înțelegând rostul vieții, mai ales că a rămas și sărac, a încercat de mai multe ori să-și pună capăt zilelor. Niciodată însă nu i-a

reușit. Odată l-au scăpat al casei, altădată poliția și a treia oară vecinii. Acum o lună a primit o sumă frumoasă de bani. S'a pus atunci pe cheful și o lună întreagă, zi și noapte, a beut meru. La sfârșitul lunii a încercat din nou să-și pună capăt zilelor, luând sodă caustică. Nu i-a reușit însă nici acum. Vecinii l-au luat și l-au dus la clinică unde l-s'au dat îngrijirile de lipsă. Acum e liber, sănătos trupește și fără nici un bai. Se gândeste cu jind, ce bine l-ar prinde banii chefulți în luna trecută.

Au năpădit viespii la Tg. Mureș. În anul acesta toate poamele s'au copt mai de vreme decât în alți ani. Strugurii, în multe părți, s'au indulcit încă dela începutul lunii trecute. Orașele cele mari, cu locuitorii și cu banii mulți, au început să aducă strugurii dela țară. Odată cu strugurii însă au venit și alți oaspeți iubitori de dulceață. În multe părți au năpădit viespii. În orașul Tg. Mureș, câteva zile cetățenii n'au putut să umble în voie pe străzile unde se vindeau fructe, de mulțimea viespiilor. În jud. Mureș au năpădit și la sate, pe câmp. Astfel se anunță că în unele sate, la câmp, au fost atâția viespi încât oamenii n'au putut ara și culege.

O căruță a fost prinsă sub roatele trenului. Mai mulți săteni din comuna Ciurmești, jud. Prahova au plecat din Plocești spre casă, toți într-o căruță. La ora 12 tocmai treceau linia ferată. Lemnele acelea cari anunță sosirea trenului nu erau lăsate în jos, așa că locuitorii și-au văzut de drum fără grijă. S'a întâmplat însă că tocmai atunci sosia dinspre Moldova trenul accelerat. Trenul a isbit cu putere în căruță, târându-o câțiva zeci de metri. Căruța a fost zdrobită, caii și un om omorâți pe loc. Cei alți locuitori s'au ales cu răni mari. Unul are picioarele tălate și răni la cap, încât nu sunt nădejdi de scăpare. La locul nenorocirii au alergat șefii stațiilor învecinate precum și comandantul legiunii de jandarmi. Cantonierul, care trebuia să oprească trecerea, dormea. Pentru vina aceasta el a fost arestat și va fi judecat.

Primul semn de viață după 20 de ani. În timpul războiului mondial, tânărul Vasile Moldoveanu, de fel din Ostrov, pe malul Dunării, a luptat în regimentul 74 Infanterie Constanța. În timpul unei lupte, care au avut loc la localitatea numită Căpățina Porcului, numitul soldat a fost lovit de un obuz și a căzut lungit la pământ sub ochii comandantului. Comandantul a făcut raport despre moartea lui și Vasile Moldoveanu din Ostrov era mort pentru toți cunoscuții săi. Iată însă că zilele trecute sosește o scrisoare la Ostrov tocmai din Rusia. Scrisoarea e trimisă de Vasile Moldoveanu, care atunci n'a murit, a amețit numai, a fost făcut prizonier și dus în Rusia. Acolo, când a văzut că nu-i chip să plece în țara spre care-l mânau dorurile, s'a însurat și trăește ca dulgher. Acum scrie că vrea să se întoarcă acasă și cu dor așteaptă să-și vadă părinții și pe fostul lui comandant din războiu. Părinții i-au murit. Comandantul trăește încă, e învățător într'un oraș din Dobrogea.

Cine trăește mai mult. Un englez și-a bătut capul să afle, cari oameni trăesc mai mult. După părerea lui, vrâsta cea mai înaintată o ajung politicienii și preoții. Vin apoi militarii, cari, dacă nu se întâmplă vreun război, trăesc 67—68 de ani în mijlocu. Vin la rând artiștii, apoi negustorii și țărani. Cel mai puțin trăesc membrii familiilor domnilor.

Mămăliga săracului

— Hrișca —

Mai de mult, până nu s'a adus Porumbul din America, oamenii de pe la noi faceau mămăligă din *Hrișcă*.

Azi, Hrișca se cultivă numai în ținuturile muntoase. Crește bine și în pământ slab, numai să fie bine lucrat.

Hrișca a fost adusă la noi din Asia. Se mai numește și *Bulgur* și *Grâu negru*.

Are paiul drept, roșietic și cren-gurit la vârf. Frunzele sunt în formă de inimă cu vârful lung și ascuțit. Florile sunt de culoare albă-roșietică. În flori se află foarte multă dulceață, din cauza aceasta albinele le cercețează foarte mult.

Mierea de albine culeasă din florile de Hrișcă se întrebuintează la pregătirea *turtelor dulci*.

Fructele de Hrișcă sunt de mărimea unor boabe mari de mazăre și sunt în trei dungii. În fiecare fruct se află câte o sămânță. După colorarea sămânței Hrișca este de două feluri: *Hrișca comună* cu sămânța neagră și *Hrișca argintie* sau *siberiană* cu sămânța albă ca zăpada sau cenușie.

Din semințele de Hrișcă se face făină, din care se pregătește mămăligă. La munte, mulți oameni săraci mănâncă mămăligă de hrișcă.

În Franța, în ținutul Bretagne, se samănă foarte multă Hrișcă în loc de grâu. Cauza este că pe acolo fiind pământul foarte sărac, grâul nu prea crește.

Semințele de Hrișcă, azi se folosesc foarte mult ca hrană pentru galițe.

Hrișca e foarte simțitoare la frig și cel mai mic îngheț o nimicește. Din cauza aceasta se samănă primăvara târziu, cam prin Mai.

Se poate samăna și în miriște, îndată după secere, căci nu-i trebuie mult timp pentru ca să rodească.

Frunzele de Hrișcă sunt destul de late și crescând țin multă umbră. De aceea Hrișca se samănă rar.

Prin August sau Septemvrie, după cum s'a samănat, Hrișca este coaptă. De obicei nu se coace toată odată, ci în pâlcuri. Hrișca care e coaptă se secerează ori se smulge și se leagă snopi. Snopii se pun în picioare să se usuce și numai după ce s'au uscat se așează în olăi.

Piele de Hrișcă sunt bune de nutreț pentru vite.

Oine are pământ slab în care nu poate cultiva nici grâu nici porumb, căci nu se face, poate să cultive foarte bine Hrișcă. De pe un jugăr de pământ samănat cu Hrișcă poate culege aproape 6—7 măji de semințe și tot pe atâtea, ori chiar și mai multe paie de nutreț.

Sămânța se poate întrebuița pentru galițe. E hrană, de care galițele se îngrășă și cresc foarte bine. Păiele încă sunt un nutreț foarte bun pentru vite.

Ion Popu-Câmpeanu

Situația agricolă din țară

Odată cu începerea noului an școlar, mi-am început și munca la această gazată creștinească și românească. Voi continua anul acesta ca și ceilalți ani a ține la zi pe cititorii gazetei noastre cu tot ceace privește pe gospodarul harnic și luminat.

Marile frământări cari se întâmplă în lume se pare că duc la un război între Italia și Abisinia. Primii vreau pământ, iar cei din urmă vreau să și-l apere cu prețul vieții lor.

Aceste neînțelegeri schimbă zi de zi gândul multor oameni, aducând odată cu ele o mulțime de surprize. Prețul cerealelor, banilor în urma lor se schimbă, neavând o valoare fixă. Nesiguranța, mai ales în statele cari sunt pe picior de război, ține întreagă populația într-o stare de mare grijă. Gândul la cei plecați departe de ei, îi face ca să nu-și poată vedea de lucrul gospodăriei lor, la care se mai adaugă și noutatea zilei de mâine, bună sau rea.

Departate sunt însă de noi aceste frământări. Liniștea care domnește în țara noastră asigură tuturor industriilor, comerțului, agriculturii un progres vădit. Bogăția toamnei aduce bucurii mari și frumoase harnicilor gospodari, cari își văd rodul muncii lor binecuvântată de Dumnezeu.

Zilele frumoase ale toamnei împodobesc culesul sănătos al tuturor produselor pe cari gospodarul le adună de pe câmpul mănăs.

Din rapoartele Ministrului Agriculturii reiese că de pe o suprafață de 5,165.000 hectare sămânate cu porumb, se va culege o producție de aproape 480.000 vagoane porumb.

Fasolea cultivată pe o suprafață de 98.900 hectare, are roadă bună în Dobrogea, slăbă însă în Basarabia și Moldova.

Floarea soarelui este în aceeași situație ca și fasolea. Ea s'a cultivat pe o suprafață de 191.400 hectare.

Cartofii s'au cultivat pe o suprafață de 206.850 hectare, dând o roadă mulțumitoare.

Viile anul acesta vor da o roadă bogată și bună. În nici un caz nu se poate asemăna cu recolta anului trecut, care a fost foarte bună din amândouă punctele de vedere. Cauzele acestei roade reduse sunt diferitele boli, ca marea, apoi, înghețurile dela începutul lunii Maiu, mai ales în județul Arad și Timiș-Torontal, unde au adus pagube însemnate.

Odată cu strângerea roadei au început arăturile de toamnă cari se fac din vreme pe suprafețe mari, afară de regiunile secetoase, unde pământurile se lucrează cu greutate. Ploile de toamnă, vor aduce agriculturii mari înlesniri la întorsul sau aratul pământului.

Nutrețul este clădit, așezat în stoguri mari, iar cu trecutul păioaslor s'a terminat aproape peste tot. Aprovizionarea gospodăriilor cu lemne de foc a început, mai ales în regiunile depărtate de păduri, unde prețul lor este mare în timp de iarnă. În regiunile muntoase această aprovizionare începe ceva mai târziu.

Iată cum se prezintă situația agricolă la această dată, urmând, ca după stabilirea producției definitive, să se vadă care va fi surplusul (ceace întreacă) de produse agricole, care va fi exportat. Dintre principalele produse

agricole ne lipsește grâul, asupra cărnia nu avem datele necesare pentru a le pune la îndemâna cititorilor noștri și pe cari le vom da cu o altă ocazie.

Olimpiu I. Barna

O rață cât gășca

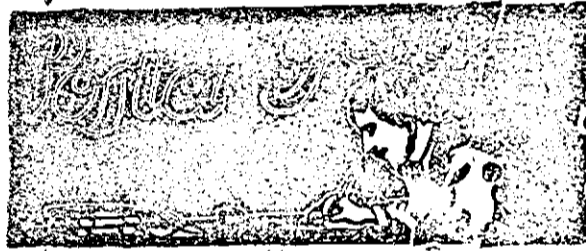
Rațele sunt de mai multe soiuri. Un soi de rațe foarte bun este soiul „Peking”. Rațele de soiul Peking sunt mari. Când le vezi dela depărtare nici nu știi dacă sunt rațe sau găști.

Rațele „Peking” au penele albe-gălbui, gâtul scurt și gros, capul scurt și mare, ciocul scurt și roșietic, pieptul lat și cărnos. Picioarele de culoare roșietică ca și ciocul. Ouăle sunt albe.

Rața „Peking” e cea mai bună rață de îngrășat. Ajunge până la 5 kgr. greutate.

E răbdătoare la frig și la ploaie și boalele n'o atacă ușor.

E cea mai bună rață pe care ar fi bine s'o crească fiecare gospodină, pe lângă casa sa. Indestulează casa și aduce și câștig.

Of. parohial Pintic. Abonamentul achitat până la 31 Dec. 1934.

Sireca Petru. Am primit Lei 350. — Mai aveți de plătit pe 1934 Lei 48 și abonamentul pe 1935.

Martin Vasile. Am primit Lei 150. — Abonamentul plătit până la 1 Iulie 1935.

Am primit câte 250 Lei dela armătorii: Alexandru Târnavan, Valer Șandru, Iuliu Popa, Ioan Crișan, Nicolae Fechet, Nicolae Țărean, Vasile Coman, Zaharie Hentea, Augustin Belea, Ioan Mocan, Eugen Bârsan, Lazar Bordean.

Câte 300 Lei: Adrian Oțoiu, Of. parohial Fărău, Teodor Pădurean, Ioan Todoran, Laurean Stâncel, Virgil Papiu, Vasile Crișan, Biserica Micești.

Câte 450 Lei: Ioan Popa, Valeriu Florian, Gavril Metea, Pop Traian, Nicolae Galea, Ioan Pop, Marian Laurean, Moisiu Tarna, Virgil Negrea, David Suciuc, Ștefan Anghel, Gheorghe Pop, Ioan Novac, Emilian Al-

dea, Ioan Ciortea, Traian Ștefu, Ioan Cismașiu, Melinte Pop, Maxim Pop, Aurel Horvat, Ioan Ioanette, Ioan Filip, Emanoil Crețu, Pompeiu Tempianu, Teodor Branea, I. Moldovan.

Alte sume: Of. parohial Biertan 330; Victor Pop 290; Păcurar Ioan 156; Of. parohial Decea 270; Ranca Aurel 295; Of. parohial Cățina 330; Traian Negrea 270; Ioan Borza 50; Ioan Mihai 330; Gheorghe Rusu 293; Aurel Fratu 40; Gh. Negrea 570; Liviu Brânzeu 270; Valer Bugner 192; Alex. Samoilă 372; Emil Boroș 368; Mircea Tomaș 670; Of. parohial Biertan 330; Iuliu Popa 260; I. Păcurariu 200; Iosif Rusu 288; Biserica Crișan 220; E. Mureșan 330; I. Borgovan 440; Biserica gr. cat. Vințul de sus 370.

Redactor: IULIU MAIOR

Celce dorește să știe cum poate ajunge la adevărata fericire, atât în lumea aceasta cât și mai ales, în lumea de dincolo de mormânt, să ceară dela Librăria Seminarială din Blaj sau dela oricare altă librărie din țară Nr. 5 din „Cărțile Bunului Creștin” scrise de păr. profesor Iuliu Maior, și anume:

„Adevărata fericire”,

care, cu toate că cuprinde 64 pagini, se vinde cu numai 6 Lei.

Dacă se cer deodată 10 exemplare, porto postal de Lei 2 îl plătește librăria, mai dând pe deasupra și un exemplar gratuit.

A apărut noua edițiune a
LITURGHIERULUI

Crudo 250 Lei
Legat întreg în pânză, aurit 340 „
LIBRĂRIA SEMINARULUI — BLAJ

Citiți și răspândiți
„UNIREA POPORULUI”

„Fetița Orfană”

Feerie muzicală în 2 acte

Text de A. MELIN

Muzica de N. OANCEA

Piesa de teatru pentru tineretul școlar, primită atât de calduros prețutindeni și reprezentată în sute de sate și orașe, poate fi ușor reprezentată ori unde.

Notele muzicale pentru cântările din text, au apărut de curând și se află de vânzare la

Prețul

Cartea cu textul . . . Lei 10
Notele, 8 pagini mari, „ 20

La comanda prin poștă, banii se trimit pe înainte, prin mandat postal, la cari se adaugă 5 Lei pentru porto. Cu ramburs nu se trimite.

Librăria Seminarială din Blaj